

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 49/06
22.03.2006. godina
Beograd

Sgzz. 334/06

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Nikole Stanojevića, Mihaila Rulića, Zvezdane Lutovac i Predraga Trifunovića, članova veća, u pravnoj stvari tužioca AA, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tuženog BB, čiji je punomoćnik BV, advokat, radi utvrđenja ništavosti poravnanjem, rešavajući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Šapcu Gž.broj 44/05 od 26.9.2005. godine, i po zahtevu tužioca izjavljenom za zaštitu zakonitosti protiv iste presude, u sednici veća održanoj 22.3.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

I ODBIJA SE kao NEOSNOVANA revizija tužioca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Šapcu Gž.br. 44/05 od 26.9.2005. godine.

II ODBACUJE SE kao NEDOZVOLJEN zahtev za zaštitu zakonitosti tužioca izjavljen protiv presude Okružnog suda u Šapcu Gž. 44/05 od 26.9.2005. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Loznici P.1131/04 od 25.10.2004. godine u stavu prvom izreke odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio da se utvrdi da je ništav i ne proizvodi pravno dejstvo ugovora o poravnanju koje se vodi u predmetu Opštinskog suda u Loznici pod P.1350/85, što je tuženi dužan priznati, dok je u stavu drugom izreke tužilac obavezan da tuženom plati troškove parničnog postupka u iznosu od 9.600 dinara, u roku 15 dana po prijemu presude pod pretnjom izvršenja.

Rešavajući o žalbi tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Šapcu je presudom Gž.44/05 od 26.9.2005. godine odbacio žalbu kao neosnovanu i potvrdio presudu prvostepenog suda.

Protiv te presude Okružnog suda u Šapcu tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Protiv iste presude tužilac je izjavio zahtev za zaštitu zakonitosti s predlogom da se pobijana presuda preinači i tužbeni zahtev usvoji.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 386. ZPP ("Službeni list SFRJ" br. 4/77 i "Službeni list SRJ" br. 3/02) u vezi člana 491. stav 4. ZPP ("Službeni glasnik RS" br. 125/04), Vrhovni sud je našao da revizija nije osnovana.

U provedenom postupku nema bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 354. stav 2. tačka 11. ZPP, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti, a o reviziji se posebno ne ukazuje na postojanje drugih bitnih povreda odredaba parničnog postupka zbog kojih se revizija može izjaviti.

Razlozi revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava nisu osnovani.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju sporno poravnanje je zaključeno pred Opštinskim sudom u Loznici na licu mesta u VV u predmetu P.1350/85, a u sporu koji je vođen između tuženikovog oca GG, koga je tuženi zastupao u tom sporu u svojstvu punomoćnika, i tužiočevog oca sada pok. PP. Isto je sastavljeno po volji stranaka u tom sporu u prisustvu postupajućeg sudije u predmetu, sada pok. RR i u njegovom prisustvu potpisano od strane tužiočevog oca PP i ovde tuženog kao punomoćnika svog oca GG. To poravnanje potpisao je i svedok Ddu svojstvu zapisničara Opštinskog suda u Loznici, dok postupajući sudija RR propusti je da taj zapisnik potpiše za vreme svog života. Strankama koje su zaključile navedeno poravnanje dostavljena je od strane prvostepenog suda njegova kopija dana 8.2.1988. godine. U sudskom zapisniku o zaključenom poravnanju nije naveden datum zaključenja istog, a to nije navedeno ni u kopiji poravnanja koje je dostavljeno strankama, ali je u postupku pred prvostepenim sudom utvrđeno da je isto zaključeno par meseci pre nego što je strankama dostavljena kopija poravnanja. Pre zaključenog spornog poravnanja u istom predmetu je doneto rešenje prvostepenog suda od 24.7.1987. godine kojim je utvrđeno mirovanje postupka, a na zapisniku na kome je uneta sadržina poravnanja prethodno je doneto rešenje prvostepenog suda kojim se dozvoljava povraćaj u pređašnje stanje i stavlja van snage rešenje o mirovanju postupka.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje se prema odredbi člana 385. stav 3. ZPP, revizija ne može pobijati, nižestepeni sudovi su i po stanovištu Vrhovnog suda osnovano zaključili da je tužbeni zahtev za poništaj

predmetnog poravnanja neosnovan, te su pravilno primenili materijalno pravo kada su takav tužbeni zahtev odbili.

Prema odredbi člana 321. Zakona o parničnom postupku stranke u toku celog postupka pred parničnim sudom prvog stepena mogu da zaključe poravnanje o predmetu spora, a članom 322. istog zakona propisano je da se sporazum stranaka o poravnanju unosi u zapisnik i da je poravnanje zaključeno kad stranke posle pročitanoog zapisnika o poravnanju taj zapisnik potpišu. Takođe je predviđeno da će se strankama na njihov zahtev izdati overeni prepis zapisnika u kojem je uneseno poravnanje.

Polazeći od napred navedene zakonske odredbe proizlazi da se uloga suda prilikom zaključenja sudskog poravnanja zasniva u ocenjivanju da li je taj akt u skladu sa prinudnim propisima i moralnim imperativima, što je u saglasnosti sa obavezom suda da ne dozvoli poravnanje koje je protivno prinudnim propisima i moralnim imperativima, pošto su to opšte granice slobode ugovaranja, koje stranke ni zaključenjem sudskog poravnanja ne mogu i ne smeju da pređu. Ukoliko nađe da u tom pogledu nema smetnji i da je volja stranaka upravljena ka dozvoljenim raspolaganjima, sud će sporazum stranaka o poravnanju uneti u zapisnik, te se isto smatra zaključenim kad stranke posle pročitanoog zapisnika o poravnanju taj zapisnik i potpišu.

U ovom slučaju sporno poravnanje zaključeno u sudu prema odredbi člana 322. ZPP, pa nema osnova za utvrđenje njegove ništavosti. Izostanak potpisa na zapisniku o poravnanju postupajućeg sudije u tom predmetu ne čini poravnanje ništavim, jer je nesporno da je to poravnanje dato pred sudijom u sudskom postupku, te da je postupajući sudija u međuvremenu umro i nije u mogućnosti da ga naknadno potpiše. Nedostatak potpisa na zapisniku o poravnanju postupajućeg sudije ne utiče na pravnu važnost navedenog poravnanja ni zbog činjenica što se parnica zaključenjem poravnanjem ne okončava meritornom odlukom suda. To je samo stranačka radnja kojom se otklanja spor, a naziva se sudskim zato što je sklopljeno pred sudom i zasvedočeno sudskim zapisnikom. Stim u vezi, neosnovano se u reviziji tužioca ukazuje da sporno poravnanje nije pravno valjano zbog što ga nije potpisao postupajući sudija. Ni ostali formalni nedostaci na koje revizija ukazuje, a koji se odnose na nedostatak datuma kada je poravnanje zaključeno i ne unošenja imena stranaka u uvodnom delu sudskog zapisnika i broj predmeta, ne utiču na pravnu valjanost predmetnog poravnanja, kako to pravilno zaključuju nižestepeni sudovi, sa razloga koje u svemu prihvata i Vrhovni sud.

Ostale navode revizije u kojima se na posredan ili neposredan način osporava utvrđeno činjenično stanje, Vrhovni sud nije ispitivao, budući da se utvrđeno činjenično stanje revizijom ne može pobijati.

Na osnovu napred izloženog, primenom člana 393. ZPP, odlučeno je kao u izreci presude kao u stavu prvom.

Odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti tužioca izjavljen protiv iste presude, Vrhovni sud je na osnovu člana 417, 418, 421 u vezi člana 401. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" br. 125/04 od 22.11.2004. godine) našao da je zahtev za zaštitu zakonitosti nedozvoljen.

Pre podnošenja zahteva za zaštitu zakonitosti tužilac je podneo predlog Republičkog javnom tužilaštvu za podizanje zahteva za zaštitu zakonitosti protiv presude Opštinskog suda u Loznici P.br.1113/04 od 25.10.2004. godine i presude Okružnog suda u Šapcu Gž.44/05 od 26.9.2005. godine. Međutim, republičko javno tužilaštvo je obavestilo tužioca da nema uslova za podizanje takvog zahteva jer je rok za podizanje zahteva za zaštitu zakonitosti istekao.

Tužilac je blagovremeno u roku od 30 dana od dana prijema tog obaveštenja podneo svoj stranački zahtev za zaštitu zakonitosti, sa razloga koji je naveo i u svojoj reviziji.

Prema odredbi člana 417. Zakona o parničnom postupku javni tužilac može podići zahtev za zaštitu zakonitosti zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 5. tog zakona, a shodno članu 417. istog zakona ukoliko javni tužilac ne podigne takav zahtev, stranka koja je podnela predlog ovlašćena je da u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja da javni tužilac neće izjaviti zahtev za zaštitu zakonitosti sama izjavi ovaj pravni lek. To dalje znači, da stranački zahtev za zaštitu zakonitosti se može podići iz istih razloga zbog kojih je ovlašćen i javni tužilac da podigne takav zahtev, a ne i iz drugih razloga.

Kako zahtev tužioca za zaštitu zakonitosti nije podigao zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 5. ZPP, da je sud protivno odredbama ovog zakona zasnovao svoju odluku na nedozvoljenim raspolaganjima stranaka (član 3. stav 3 ZPP), zahtev je nedozvoljen, i kao takav odbačen na osnovu člana 401. stav 1. tačka 5. ZPP, kao u izreci presude u stavu drugom.

Predsednik veća-sudija,

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

mz